

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 315/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho predbežne prerokoval sťažnosť V. H., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 3 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd Slovenskou republikou z dôvodu existencie právnej úpravy neumožňujúcej osobám vo výkone trestu odňatia slobody voliť prezidenta Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. H. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 15. mája 2014 doručené podanie V. H. (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Ústavná sťažnosť podľa článku Ústavy SR – čl. 127 ods. 1*“. Ústavný súd podanie sťažovateľa podľa označenia a tiež podľa jeho obsahu kvalifikoval ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa

čl. 30 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 3 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práva základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) Slovenskou republikou z dôvodu existencie právnej úpravy neumožňujúcej osobám vo výkone trestu odňatia slobody voliť prezidenta Slovenskej republiky (ďalej len „prezident“).

Sťažovateľ v úvodnej časti sťažnosti uvádza, že jeho „*Ústavná sťažnosť sa týka nepripustenia osoby vo výkone trestu odňatia slobody k voľbe prezidenta Slovenskej republiky z dôvodu existencie prekážky aktívneho volebného práva.*“.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ju podal v súvislosti s ostatnými voľbami prezidenta uskutočnenými 15. marca 2014 a 29. marca 2014 (II. kolo volieb) v nadväznosti na skutočnosť, že mu bolo okrskovou volebnou komisiou oznámené, že „*voľby prezidenta Slovenskej republiky sa zúčastniť nemôžem, z dôvodu existencie prekážky, ktorá mi neumožňuje sa volieb zúčastniť. Podľa vysvetlenia volebnej okrskovej komisie mi prekážka vznikla novelizáciou voľby prezidenta zo dňa 26. 2. 2014...*“ (sťažovateľ bol právoplatne odsúdený za spáchanie obzvlášť závažného trestného činu a bol mu uložený výkon trestu odňatia slobody na doživotie, pričom v predchádzajúcich voľbách prezidenta mohol prezidenta voliť napriek tomu, že sa už vtedy nachádzal vo výkone trestu odňatia slobody, pozn.).

Sťažovateľ zastáva názor, že „*Štát Slovenská republika prostredníctvom svojich delegovaných orgánov porušila u svojho občana H. V. právo na slobodné voľby oslabením právnej istoty nesplnením si pozitívneho záväzku a legislatívnym opomenutím keď diskriminačným spôsobom došlo účelovým konaním štátu k efektívnemu neodôvodnenému odňatiu priznaného volebného práva...*“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd o nej rozhodol tak, že vysloví, že Slovenská republika „*modifikovaním úpravy volebného práva pri voľbe prezidenta porušila princíp právnej istoty a... právo garantované článkom 30 Ústavy SR a... článkom 3 Dodatkového protokolu č. 1 Európskeho dohovoru*“. Sťažovateľ sa tiež domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia

v sume 1 000 € „navýšenú o akúkoľvek daň“ a tiež ustanovenia právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažnosť sťažovateľa v predloženom znení je síce na viacerých miestach nezrozumiteľná, ale z jej obsahu možno vyvodiť, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 30 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 3 dodatkového protokolu z dôvodu existencie právnej úpravy neumožňujúcej (niektorým) osobám vo výkone trestu odňatia slobody voliť prezidenta.

Podľa čl. 30 ods. 3 ústavy volebné právo je všeobecné, rovné a priame s tajným hlasovaním. Podmienky výkonu volebného práva ustanoví zákon.

Podľa čl. 3 dodatkového protokolu (označeného nadpisom „Právo na slobodné voľby“) Vysoké zmluvné strany sa zaväzujú konať v rozumných intervaloch slobodné voľby s tajným hlasovaním za podmienok, ktoré zabezpečia slobodné vyjadrenie názorov ľudu pri voľbe zákonodarného zboru.

Podľa čl. 101 ods. 2 druhej vety ústavy právo voliť prezidenta majú občania, ktorí majú právo voliť do Národnej rady Slovenskej republiky.

Podľa § ods. 2 písm. b) zákona č. 333/2004 Z. z. o voľbách do Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) prekážkou vo výkone práva voliť je výkon trestu odňatia slobody uložený za spáchanie obzvlášť závažného zločinu.

Vychádzajúc z dosiaľ uvedeného je zjavné, že podstatou sťažnosti je namietanie nesúlady právnej úpravy, ktorá vytvára prekážku výkonu práva voliť prezidenta pre osoby, ktorým bol uložený výkon trestu odňatia slobody za spáchanie obzvlášť závažného zločinu, o výkone, t. j. § 2 ods. 2 písm. b) volebného zákona v spojení s čl. 102 ods. 2 druhej vety ústavy, s čl. 30 ods. 3 ústavy a čl. 3 dodatkového protokolu.

Sťažovateľ sa teda sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (takto je jeho podanie označené, pozn.) domáha konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor vyplývajúci z jeho ustálenej judikatúry, podľa ktorého „každé konanie možno začať len ako samostatné konanie a len na návrh oprávnených subjektov, a preto žiadne z nich nemôže tvoriť súčasť iného druhu konania pred ústavným súdom a na základe jeho vlastného rozhodnutia. Ústavná a zákonná úprava konaní pred ústavným súdom ich preto koncipuje výlučne ako samostatné konania a nepripúšťa možnosť uskutočniť ich aj v rámci a ako súčasť iného druhu konania (konaní) pred ústavným súdom“ (II. ÚS 66/01, tiež II. ÚS 184/03, III. ÚS 184/06, IV. ÚS 314/07).

Z citovaného okrem iného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemôže ústavný súd uplatniť právomoc, ktorou disponuje v konaní o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Záver vyplývajúci z citovaného právneho názoru má nesporne aj ústavnú relevanciu a to zvlášť v prípadoch, ak by sa v konaní, ktoré patrí v zmysle čl. 131 ods. 2 ústavy do pôsobnosti senátu ústavného súdu, mala uplatniť právomoc, ktorú ústava zveruje do pôsobnosti pléna (čl. 131 ods. 1 ústavy), čo je aj prípad sťažovateľa. Aj ústavný súd je totiž viazaný čl. 2 ods. 2 ústavy, a preto si senát ústavného súdu nemôže v rozpore s ústavnou úpravou atrahovať právomoc pléna ústavného súdu, a to ani vtedy, ak by to v okolnostiach prípadu mohlo byť v prospech ochrany základných práv a slobôd (porovnaj IV. ÚS 50/2010).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy domáha rozhodnutia o veci, o ktorej ústavný súd v tomto type konania nie je oprávnený rozhodnúť. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak by podanie sťažovateľa kvalifikoval ako návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy, musel by ho taktiež odmietnuť pri predbežnom prerokovaní ako podané zjavne neoprávnenou osobou. Z ústavy [čl. 130 ods. 1 písm. a) až f) ústavy] a zákona o ústavnom súde [§ 37 ods. 1 v spojení s § 18 ods. 1 a) až f) zákona o ústavnom súde] totiž vyplýva, že oprávnením iniciovať tento typ konania pred ústavným súdom môže len najmenej pätina poslancov Národnej rady Slovenskej republiky, prezident Slovenskej republiky, vláda Slovenskej republiky, súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou, generálny prokurátor Slovenskej republiky a verejný ochranca práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. júna 2014